

Корнієнко Н. І., Гавриленко Н. Я., бакалавр, Серeda О. О., доц.

Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗВИТОК ФІНТЕХУ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан розвитку фінтеху в Україні, визначено його ключові тенденції, виклики та перспективи зростання в умовах цифрової трансформації фінансового сектору. Проаналізовано ключові напрямки FinTech, зокрема мобільний та інтернет-банкінг, електронні гаманці, цифрове кредитування, блокчейн-технології, штучний інтелект та аналітика великих даних. Розглянуто переваги впровадження FinTech, серед яких підвищення доступності фінансових послуг для населення, розвиток фінансової інклюзії та стимулювання інновацій у банківському і небанківському секторах. Обґрунтовано виклики цифровізації, включно з кіберзагрозами, технічними збоями та потребою адаптації законодавства. Особлива увага приділена розгляду досвіду провідних українських банків, таких як Monobank, ПриватБанк, ПУМБ та інші, у впровадженні інноваційних сервісів і цифровізації процесів. Розглянуто регуляторні ініціативи НБУ та законодавчих актів, що створюють умови для безпечного функціонування фінтех-сервісів.

Ключові слова: фінтех, цифрові платежі, інтернет-банкінг, цифрове кредитування, блокчейн-технології.

Korniyenko N. I., Havrylenko N. Ya., Bachelor, Sereda O. O., Assoc.

Kyiv National University of Technologies and Design

DEVELOPMENT OF FINTECH IN UKRAINE:

CURRENT STATE AND PROSPECTS

Abstract. The article analyzes the current state of FinTech development in Ukraine, identifying its key trends, challenges, and growth prospects amid the digital transformation of the financial sector. The main FinTech directions are examined, including mobile and internet banking, electronic wallets, digital lending, blockchain technologies, artificial intelligence, and Big Data analytics. The advantages of FinTech implementation are highlighted, such as increasing accessibility of financial services for the population, promoting financial inclusion, and fostering innovation in both banking and non-banking sectors. The study also substantiates the challenges of digitalization, including cyber threats, technical failures, and the need for legislative adaptation. Particular attention is given to the experience of leading Ukrainian banks, such as Monobank, PrivatBank, PUMB, and others, in implementing innovative services and digitalizing processes. Regulatory initiatives by the National Bank of Ukraine and relevant legislative acts, which create conditions for the safe functioning of FinTech services, are also examined.

Keywords: FinTech, digital payments, internet banking, digital lending, blockchain technologies.

Вступ. Сучасний етап трансформації фінансового сектору України характеризується стрімким впровадженням фінансових технологій, які переосмислюють традиційні моделі надання фінансових послуг та створюють передумови для формування інноваційної цифрової екосистеми. Фінтех поступово перетворюється на ключовий драйвер розвитку національного ринку фінансових послуг, забезпечуючи підвищення ефективності операцій, доступності сервісів та рівня фінансової інклюзії населення.

В українських умовах розвиток фінтеху зумовлений поєднанням кількох структурних чинників: активною цифровізацією економіки, високою проникненістю інтернету та мобільних технологій, підтримкою з боку держави й регуляторів, а також потребою бізнесу та споживачів у швидких, безпечних та клієнтоорієнтованих

фінансових рішеннях. Водночас на тлі глобалізаційних процесів український фінтех інтегрується у світові тренди, формуючи конкурентні переваги на міжнародному ринку.

Питанню розвитку фінтеху в Україні присвячено низку праць вітчизняних дослідників та офіційних інституцій. Національний банк України у «Стратегії розвитку фінтеху до 2025 року» визначає основні напрями трансформації, необхідні для формування інноваційної фінансової екосистеми [1]. У дослідженні О. Тоцької та Б. Шевчук проведено кількісний та якісний аналіз фінтех-ринку, окреслено тенденції його зростання та ключові фактори розвитку [2]. В роботі Т. Сундук, В. Бабенко-Левади та інших авторів підкреслюють структурні зміни в секторі та перспективність таких напрямів, як онлайн-кредитування, цифрові платежі та open banking [3]. У роботах Г. Жосан та О. Смолінкіної розглядаються особливості функціонування фінтех-компаній у воєнних та повоєнних умовах, зокрема питання стійкості та адаптації бізнес-моделей до інфраструктурних викликів [4]. Дослідження А.О. Свистун, Н.М. Ухналь, Д.О. Любіч висвітлюють взаємодію між традиційним банківським сектором і фінтех-інноваціями, підкреслюючи важливість інтеграції нових технологій для модернізації фінансової системи [5]. Аналітичні матеріали «Українського фінтех-каталогу 2023» містять огляд структури ринку, ключових гравців та рівня його інвестиційної привабливості [6]. Загалом, науковці підкреслюють швидкі темпи розвитку фінтех-галузі, водночас необхідним є проведення подальших досліджень.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є аналіз сучасного стану та перспектив розвитку фінтех-ринку України з урахуванням економічних, технологічних та регуляторних факторів.

Результати досліджень. Попри широке використання терміна «фінтех», його зміст залишається багатовимірним і трактується залежно від контексту: від технологій у банківській сфері до цілісної моделі цифрової трансформації фінансового сектора. Така неоднозначність потребує теоретичного структурування, що дозволить коректно аналізувати тенденції, ринкові процеси та перспективи розвитку фінтеху в Україні. У нашому дослідженні фінансові технології (FinTech) будемо розглядати як сукупність інноваційних цифрових рішень, спрямованих на трансформацію та удосконалення фінансових послуг шляхом автоматизації операцій, підвищення їхньої швидкості, безпеки та доступності, а також створення нових моделей взаємодії між споживачами, бізнесом і фінансовими установами.

У науковій та практичній літературі виділяють кілька ключових напрямів розвитку FinTech [1–8], які за функціональним призначенням можна згрупувати в чотири узагальнені категорії. Першу групу формують платіжні технології та фінансові сервіси, до яких належать інтернет- і мобільний банкінг, електронні гаманці, сервіси миттєвих переказів, краудфандингові платформи та P2P-кредитування. Важливу роль у цьому сегменті відіграють блокчейн-технології, цифрові активи та смарт-контракти, що забезпечують можливість децентралізованих платежів, підвищують прозорість операцій та зменшують транзакційні витрати.

Другий напрям охоплює аналітичні технології, які базуються на використанні штучного інтелекту, машинного навчання та великих масивів даних. Застосування таких інструментів дає змогу здійснювати точнішу оцінку кредитоспроможності, виявляти шахрайські операції, оптимізувати бізнес-процеси та персоналізувати фінансові продукти. Аналітичні моделі сприяють підвищенню ефективності управлінських рішень у банківському та небанківському секторах.

Третій напрям пов'язаний із технологіями клієнтської взаємодії, які трансформують способи отримання та використання фінансових послуг. До нього належать робо-адвайзери, Open Banking, цифрові помічники, чат-боти та вдосконалені сервіси мобільного банкінгу. Такі рішення забезпечують цілодобовий доступ до

фінансових операцій, інтеграцію з іншими цифровими платформами та швидку реакцію на індивідуальні потреби користувачів.

Четверта група охоплює технології безпеки, захисту даних та ідентифікації. Біометричні засоби автентифікації, електронне відкриття рахунків (е-KYC), багатофакторна аутентифікація та блокчейн-рішення для безпечного зберігання інформації забезпечують високий рівень надійності фінансових сервісів. Використання цих інструментів значно зменшує ризики шахрайства та витоку даних, сприяючи формуванню довіри споживачів до цифрового фінансового середовища.

Впровадження фінансових технологій в Україні створює широкий спектр переваг для споживачів, бізнесу та держави. Насамперед цифрові фінансові сервіси забезпечують високий рівень зручності та доступності: мобільні додатки, електронні гаманці, онлайн-платформи кредитування й інвестування дозволяють користувачам здійснювати операції у будь-який час і з будь-якого місця без необхідності фізичного відвідування банківських відділень. Технології кіберзахисту, включно з біометричною ідентифікацією, шифруванням і багатофакторною автентифікацією, істотно підвищують безпеку транзакцій та забезпечують захист персональних даних. Важливою перевагою є також можливість персоналізації фінансових послуг: аналітичні алгоритми на основі AI та Big Data дозволяють формувати індивідуальні кредитні пропозиції, інвестиційні портфелі, страхові пакети або програми лояльності, адаптовані до поведінки та потреб конкретного клієнта. Крім того, цифрові рішення сприяють зниженню операційних витрат фінансових установ, оскільки дають змогу оптимізувати внутрішні процеси та скоротити витрати на фізичну інфраструктуру. Важливою соціальною функцією FinTech є посилення фінансової інклюзії, що забезпечує доступ до фінансових послуг малозабезпеченим групам населення та жителям віддалених територій, а також підтримку малого бізнесу, який традиційно стикався зі складнощами у взаємодії з класичними банківськими структурами.

Разом із тим активне впровадження фінансових технологій супроводжується низкою викликів, що потребують системної уваги з боку держави, бізнесу та регуляторів. Однією з найбільш актуальних проблем є зростання кількості кіберзагроз: цифровізація фінансових операцій робить ринок більш вразливим до хакерських атак, спроб шахрайства та витоку даних. Регуляторні бар'єри також залишаються суттєвим стримувальним фактором, оскільки нормативно-правова база часто не встигає адаптуватися до динаміки технологічних інновацій, що призводить до правових прогалин і підвищених ризиків. Додатковою проблемою є відсутність особистого контакту, що може знижувати довіру певних категорій клієнтів і вимагати впровадження гібридних моделей обслуговування. Технічні збої та залежність від інтернет-інфраструктури також створюють ризики тимчасової недоступності фінансових сервісів, що особливо критично у періоди пікових навантажень чи нестабільності енергопостачання. Нарешті, поширення FinTech впливає на традиційні моделі бізнесу: частина класичних фінансових установ може втрачати конкурентні позиції, що зумовлює структурні зміни на ринку та трансформує вимоги до компетенцій працівників у фінансовій сфері.

Сучасний фінтех-ринок України характеризується значною динамічністю та зростаючою кількістю учасників. За даними Каталогу українського фінтеху 2023, на ринку налічується 246 компаній, з яких 68% досягли точки беззбитковості, а 33% працюють на міжнародних ринках [6]. За новішими даними 2024 року, число фінтех-компаній зросло до 256, при цьому 75% вже вийшли на операційну рентабельність, а 47% компаній здійснюють діяльність за межами України [6]. Географічно майже чотири п'ятих фінтех-компаній зосереджені в Києві (77% у 2023, 79% – у 2024 році), що свідчить про високу концентрацію технологічної екосистеми в столиці. Серед засновників

бізнесів помітна участь жінок (близько 17–18%) [6]. Більшість українських фінтехів (2024) фінансуються за рахунок власних коштів (79%), що підкреслює орієнтацію на стійкість та незалежність бізнес-моделі. При цьому значна частина компаній планує залучення стратегічних або міжнародних інвесторів: за даними на 2024 рік, 39% компаній мають такі плани [6]. Технологічними пріоритетами FinTech-компанії в Україні вказують AI (штучний інтелект) як одну з провідних перспективних технологій (94% опитаних у 2024 році) [6]. Крім того, компанії активно використовують API-рішення, хмарні сервіси та чат-боти. Сегментний розподіл FinTech компаній подано в табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл українських фінтех-компаній за сферами діяльності

Сфера діяльності	Частка (%) 2023	Частка (%) 2024
Інфраструктура і фінансових технологій	24	36
Платежі та грошові перекази	14	15
Цифрове кредитування	12	7
Юридичні технології	7	4
Регуляторні технології	7	6
Цифровізація/Необанкінг	7	4
Персональні фінанси	6	5
Страхові технології (Insurtech)	6	3
Маркетплейси	5	3
Інші напрямки	12	17

Джерело: складено авторами за даними [6].

Аналізуючи дані таблиці, можна відзначити, що у 2024 році найбільші частки на українському фінтех-ринку займають компанії, що працюють у сфері інфраструктури та фінансових технологій (36%) і платежів та грошових переказів (15%). Це свідчить про концентрацію інноваційних рішень у базових фінансових сервісах та пріоритети компаній у розвитку технологічної інфраструктури і платіжних систем. Водночас зменшилася частка цифрового кредитування, юридичних та страхових технологій, що може відображати перерозподіл інвестицій і фокус на масштабуванні найбільш затребуваних і стабільних сегментів ринку. Водночас українські фінтех-компанії продемонстрували високу стійкість під час воєнного конфлікту: понад половина учасників оцінюють, що їхній бізнес або зріс, або зберіг стабільність, що відображає адаптивність і здатність галузі протистояти кризовим умовам.

Впровадження фінтех-рішень у провідних українських банках свідчить про активну цифровізацію банківського сектору та прагнення забезпечити клієнтам зручний і безпечний доступ до фінансових послуг. Для дослідження рівня впровадження фінтех були обрані АТ КБ «Приватбанк», АТ «Ощадбанк», Monobank, АТ «Райффайзен Банк» та АТ «ПУМБ», оскільки ці установи поєднують масштабність клієнтської бази та інноваційний підхід (табл. 2).

На основі проведеного аналізу можна виділити особливості цифровізації провідних українських банків. Monobank є першим українським необанком, повністю побудованим на цифрових технологіях; він характеризується зручним інтерфейсом, високим рівнем персоналізації послуг, значною залученістю клієнтів та відсутністю фізичних відділень. ПриватБанк виступає технологічним лідером із розвиненою інфраструктурою, активним використанням штучного інтелекту та високим рівнем кібербезпеки. Ощадбанк здійснює поступовий перехід до цифрової моделі, зберігаючи інтеграцію з державними програмами та орієнтуючись на забезпечення комплексних

послуг для населення. ПУМБ концентрується на молодіжному та підприємницькому сегменті, активно впроваджуючи мобільні сервіси та цифрові кредитні продукти. Райффайзен Банк Аваль робить акцент на корпоративний сегмент, забезпечуючи стабільну цифрову інфраструктуру та базовий функціонал для масового користувача. Таким чином, українські банки демонструють різні стратегії цифровізації, що відображають їхні пріоритети, цільові аудиторії та рівень інноваційності.

Таблиця 2

Впровадження фінансових технологій у провідних українських банках

Напрямок фінтех-рішень	Монобанк	ПриватБанк	Ощадбанк	Райффайзен Банк	ПУМБ
Мобільний та інтернет-банкінг	Digital-only, повний спектр послуг через мобільний додаток	Приват24, Open Banking, API-сервіси	Модернізовані додаток та веб-банкінг	Raiffeisen Online, базовий функціонал	Мобільний банкінг з основними функціями
Аналітика та AI	AI для кредитного ризику, боротьби з шахрайством, персоналізації	AI для кредитного ризику, шахрайства, персоналізації	AI для управління ризиками та комплаєнсу	Початкова інтеграція AI у кредитування	Початкова інтеграція AI у кредитування
Платіжні сервіси та перекази	Миттєві внутрішні та міжнародні перекази, NFC, QR-коди, інтеграція з e-wallet	Миттєві перекази, NFC, QR-коди, e-wallet	Перекази та платежі через додаток і веб-банкінг	Перекази та платежі через додаток	Перекази та платежі через додаток
Безпека та ідентифікація	Біометрична ідентифікація, двофакторна автентифікація, шифрування	Біометрія, двофакторна автентифікація, шифрування	Біометрична верифікація, e-KYC	Багатофакторна автентифікація, частково через відділення	Багатофакторна автентифікація, частково через відділення
Open Banking та інтеграція з FinTech-партнерами	Інтеграція через партнерські програми	API та Open Banking, екосистема сервісів	Початок інтеграції сторонніх платформ	Початок інтеграції сторонніх платформ	Початок інтеграції сторонніх платформ

Джерело: складено авторами на основі [7] та офіційних сайтів банків.

Стабільному зростанню кількості користувачів інтернет- та мобільного банкінгу в Україні сприяють комплекс факторів, серед яких розвиток цифрової інфраструктури, поширення смартфонів та високошвидкісного інтернету, підвищення фінансової грамотності населення, а також активне впровадження банками інноваційних сервісів, що забезпечують зручність, швидкість та безпеку фінансових операцій.

Впровадження інноваційних сервісів банками в Україні охоплює декілька напрямів [6, 8]:

1. Автоматизація кредитних процесів – банки застосовують алгоритми штучного інтелекту та машинного навчання для оцінки кредитоспроможності клієнтів, аналізу

фінансової поведінки та історії транзакцій. Це дозволяє скоротити час на ухвалення рішень щодо кредитів, зменшити ризики та підвищити точність оцінки клієнтів.

2. Персоналізація фінансових продуктів – використання Big Data дає змогу формувати індивідуальні пропозиції для кожного клієнта: персоналізовані кредитні ліміти, депозитні програми, інвестиційні рекомендації, кешбек-акції та спеціальні пропозиції. Такий підхід підвищує лояльність клієнтів і стимулює активне використання цифрових сервісів.

3. Інструменти автоматизованої консультації – банки впроваджують робо-адвайзерів та чат-ботів з AI-підтримкою, які забезпечують цілодобову консультацію, допомагають у фінансовому плануванні та інвестуванні, відповідають на запити клієнтів у режимі реального часу та скорочують навантаження на кол-центри та відділення.

4. Інтеграція з цифровими екосистемами та Open Banking – провідні банки активно підключають сторонні сервіси через API, що дозволяє клієнтам оплачувати товари та послуги, комунальні платежі, здійснювати перекази та користуватися додатковими фінансовими продуктами безпосередньо через мобільний додаток банку.

5. Підвищення безпеки транзакцій та даних – інноваційні технології, включно з біометричною ідентифікацією, багатофакторною автентифікацією та шифруванням даних, забезпечують надійний захист клієнтських рахунків і зменшують ризики шахрайства.

6. Аналітика поведінки користувачів – банки використовують AI для аналізу патернів використання послуг, прогнозування потреб клієнтів та оптимізації продуктового портфелю, що дозволяє ефективно розподіляти ресурси та підвищувати якість обслуговування.

Загалом, впровадження цих інноваційних сервісів дозволяє банкам підвищити швидкість і точність обслуговування, забезпечити персоналізацію продуктів, знизити операційні та фінансові ризики, а також створити більш інтегрований та зручний цифровий досвід для клієнтів, що сприяє подальшому зростанню користувацької бази.

Розвиток фінансових технологій в Україні потребує не лише модернізації банківської інфраструктури та впровадження інноваційних сервісів, але й відповідної адаптації законодавства та створення сприятливого регуляторного середовища для безпечного функціонування цифрових платформ. У цьому контексті останніми роками були ухвалені низка нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання діяльності FinTech-компаній, включно з електронними грошима, цифровими валютами, платіжними системами та інноваційними фінансовими послугами (табл. 3).

Таблиця 3

Регуляторні ініціативи у фінтех-секторі України

Рік	Назва ініціативи / нормативно-правового акта	Основні положення	Вплив на фінтех-сектор
2021	Закон України «Про платіжні послуги»	Регулювання діяльності платіжних установ та електронних грошей, ліцензування платіжних операторів	Забезпечення безпечних та прозорих платіжних операцій
2022	Рішення НБУ щодо e-money та платіжних сервісів	Визначення правил випуску електронних грошей, вимоги до капіталу та звітності	Створення стабільного та прозорого середовища для електронних платежів
2020	Стратегія розвитку FinTech від НБУ	Визначення ключових напрямів розвитку фінтех, включно з цифровими валютами, блокчейном та AI	Створення довгострокового плану розвитку цифрових фінансів та регуляторної бази

Продовження табл. 3

Рік	Назва ініціативи / нормативно-правового акта	Основні положення	Вплив на фінтех-сектор
2022–2025	Розробка регуляторних правил для криптоактивів та цифрових валют	Визначення класифікації криптоактивів, вимог до ліцензування та звітності	Інтеграція ринку криптовалюти у правове поле та підвищення безпеки операцій
2023–2024	Уніфікація нагляду НБУ	Створення регуляторної «пісочниці» для тестування інноваційних фінансових продуктів	Підтримка інновацій, об'єднання нагляду за банківськими та небанківськими установами, підвищення прозорості та ефективності контролю ринку

Джерело: розроблено авторами [9-11].

Такі ініціативи дозволяють формувати прозору та адаптивну систему регулювання, стимулювати впровадження цифрових фінансових сервісів і забезпечувати баланс між інноваціями та безпекою клієнтів.

Висновки. Розвиток фінансових технологій в Україні демонструє високий потенціал та динаміку, що підвищує ефективність фінансових послуг, знижує витрати компаній і робить сервіси більш доступними для користувачів. Сучасні FinTech-рішення охоплюють мобільний та інтернет-банкінг, електронні гаманці, цифрове кредитування, блокчейн, AI та аналітику Big Data. Лідери ринку демонструють різні моделі цифровізації: Монобанк орієнтований на повністю цифрові сервіси та персоналізацію, ПриватБанк активно використовує AI і Big Data, а інші банки поєднують цифрові сервіси з державними або корпоративними функціями, забезпечуючи гнучкість ринку. inTech сприяє фінансовій інклюзії, забезпечуючи доступ до послуг віддаленим та малозабезпеченим верствам населення, та стимулює інновації в банківському і небанківському секторах. Водночас існують виклики: кіберзагрози, технічні збої, відставання законодавства та потреба поєднання цифрових і традиційних сервісів. Регуляторні ініціативи, зокрема закони про платіжні послуги, віртуальні активи та стратегія розвитку FinTech НБУ, створюють умови для безпечного функціонування інноваційних сервісів. Загалом розвиток FinTech формує сучасне, ефективне та інклюзивне фінансове середовище в Україні, вимагаючи при цьому уваги до безпеки, регулювання та підтримки інновацій для сталого зростання галузі.

Список використаної літератури

1. Національний банк України. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Київ: НБУ, 2020. 49 с.
2. Тоцька О., Шевчук Б. Фінтех-ринок в Україні: аналіз і прогнозування. *Економіка і регіон*. 2023. № 3 (90). С. 45–52.
3. Сундук Т. Ф., Бабенко-Левада В. Г., Скорба О. А., Чорновол А. О. Ринок фінансових технологій (фінтеху) в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-160>.
4. Жосан Г., Смолінкіна О. Особливості функціонування фінтех-компаній в Україні у воєнний та повоєнний період. *Development Service Industry Management*. 2024. Т. 5. № 2. С. 16–22.
5. Свистун А. О., Ухналь Н. М., Любіч Д. О. Інновації в банківських технологіях та їхній вплив на клієнтське обслуговування. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2025. Вип. 45. С. 53–60.
6. Український фінтех-каталог 2023: дослідження ринку фінансових технологій. *Українська асоціація фінтех- та інноваційних компаній*. https://fintechua.org/en/fintech-catalog-2023?utm_source.
7. Рижикова Н. І., Остапенко Р. М., Горох О. В., Коваленко В. С. Аналіз фінтех в Україні: сучасний стан, перспективи розвитку та інвестиційні можливості. *Modern Economics*. 2025. № 50. С. 152–159.

8. Русіна Ю. О., Золковер А. О., Левченко В. П., Гаврущенко А. В. Сучасні фінансові технології в банківській системі України: трансформація, виклики та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. Том 2. № 3. С. 187–194.
9. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
10. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.
11. Про затвердження Положення про відкритий банкінг в Україні: Постанова Правління Національного Банку України від 25.07.2025 №80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0080500-25#Text>.
12. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними: Постанова Національного банку України 29.09.2022 № 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text>.